

Titulació	Tipus	Curs
Antropologia Social i Cultural	OB	2

Professor/a de contacte

Nom : María Valdés Gázquez

Correu electrònic : maria.valdes@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No és necessari cap prerequisit per cursar aquesta assignatura. Ara bé, es recomana cursar-la abans de realitzar Història i Teoria de l'Antropologia II.

Objectius

Aquesta assignatura té com a propòsit traçar el desenvolupament històric de l'antropologia social i cultural des de la seva consolidació com a disciplina acadèmica a la segona meitat del segle XIX fins el final del període d'entreguerres europeu-nordamericà. El seu objectiu primordial és presentar un quadre de referència històric per a la comprensió de les primeres teories clàssiques de manera que l'alumne pugui situar amb coherència les lectures que es fan de forma dispersa i que són sistematitzades de formes molt diferents en la resta d'assignatures del Grau. En finalitzar el curs l'alumnat hauria de ser capaç de donar raó de:

1. Les característiques generals, teòriques i metodològiques de les diferents escoles o corrents que s'han succeït en aquest període de la història de l'antropologia;
2. Els contextos sociopolítics que han incidit en aquests desenvolupaments;
3. Les tesis i desenvolupaments principals de cadascun/a dels autors/es considerats/des.

Resultats d'aprenentatge

- CM12 (Integrar adequadament les teories associades a la història de l'antropologia.) Integrar adequadament les teories associades a la història de l'antropologia.
- KM10 (Reconèixer la història de la teoria antropològica, la gènesi i l'evolució dels seus conceptes bàsics i fonaments d'epistemologia.) Reconèixer la història de la teoria antropològica, la gènesi i l'evolució dels seus conceptes bàsics i fonaments d'epistemologia.
- KM12 (Identificar la producció de coneixement etnogràfic i teories en contextos locals i problemàtiques diverses.) Identificar la producció de coneixement etnogràfic i teories en contextos locals i problemàtiques diverses.
- SM14 (Interpretar de manera crítica la bibliografia bàsica que ha conformat la història de l'antropologia.) Interpretar de manera crítica la bibliografia bàsica que ha conformat la història de l'antropologia.
- SM16 (Analitzar teòricament exemples etnogràfics de diversitat cultural.) Analitzar teòricament exemples etnogràfics de diversitat cultural.
- SM17 (Generar idees amb un vocabulari específic i teòric antropològic.) Generar idees amb un vocabulari específic i teòric antropològic.

Continguts

Bloc temàtic I. Els antecedents de l'antropologia

L'antropologia abans de l'antropologia. La reflexió sobre l'alteritat abans del s. XIX.

Els antecedents immediats dels treballs antropològics de la Il·lustració.

Antropologia i Colonialisme

Bloc temàtic II. L'evolucionisme victorià anglosaixó

Influències clau més enllà de l'herència il·lustrada: C. Darwin i H. Spencer; K. Marx.

Aspectes de teoria i mètode de l'orientació evolucionista.

L.H. Morgan, paradigma d'autor evolucionista (1818-1881)

Bloc temàtic III: El particularisme històric: Boas

Aspectes de teoria i mètode de l'orientació difusionista.

El desenvolupament històric de l'antropologia cultural als Estats Units.

Particularisme històric: l'aportació de Franz Boas (1858-1942).

Bloc temàtic IV: El naixement de l'Antropologia Social

Influència de la sociologia francesa: Emile Durkheim (1858-1917) i el "fet social".

Marcel Mauss (1872-1950) i altres precursors de l'antropologia social.

L'estructural funcionalisme britànic: Raddcliffe-Brown i Malinowski.

Bloc temàtic V: Línies continuadores del llegat boasià: l'escola de cultura i personalitat

L'Antropologia Lingüística i el relativisme cultural.

L'escola de Cultura i Personalitat: influències i fases.

Les aportacions de Margaret Mead (1901-1978) i Ruth Benedict.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Classes magistrals	30	1,2	CM12, KM10, KM12, SM16, SM17
Tutories individuals i en grup	5	0,2	

Elaboració de treballs	30	1,2	CM12, KM10, KM12, SM17
Estudi i treball personal	40	1,6	CM12, KM10, KM12
Seminaris	10	0,4	CM12, KM10, KM12, SM14, SM16, SM17
Lectures obligatòries	10	0,4	CM12, KM10, KM12, SM14, SM16

A. Classes teòriques i pràctiques dirigides pel professorat: Classes magistrals amb suport de TIC i seminaris de debat en gran grup i discussió de textos.

B. Cerca de documentació, lectura de textos, redacció de treballs.

C. Estudi: Realització d'esquemes, mapes conceptuals i resums.

D. Tutories: Atenció personalitzada a l'estudiant al despatx o a l'aula. L'horari i lloc d'atenció a l'alumnat serà proporcionat el primer dia de classe i estarà penjat a l'Aula moodle.

MATERIAL DOCENT

Per poder seguir el ritme docent del curs, cal que els alumnes realitzin un seguit de lectures obligatòries que s'indicaran a l'inici de l'assignatura.

La bibliografia general recollida en aquesta Guia Docent ofereix manuals que s'espera que els estudiants utilitzin per a complementar el temari més enllà del que s'explica a l'aula. Durant el transcurs de les sessions presencials pot ser que es recomani altra literatura complementària.

DINÀMICA DE TREBALL

El curs es compon de 5 blocs temàtics. Cada bloc temàtic pot anar acompanyat d'una o varies lectures obligatòries (capítol de llibre o article) que seran la base per a la discussió a classe al final de cada bloc temàtic. Les lectures obligatòries complementen els apunts i també serà material a tenir en compte per als treballs d'avaluació. Es pot demanar algun treball individual o grupal sobre un llibre sencer o monografia ubicada en algun dels temes, que serà indicada pel professor/a o bé a escollir per l'alumnat d'entre un llistat. Les lectures obligatòries dels comentaris i el calendari de lliurament dels treballs i l'examen es donaran el primer dia a classe i a l'aula moodle.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè l'alumnat completi les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Lliurament de treballs en grup	25%	10	0,4	CM12, KM10, KM12, SM14, SM17
Proves escrites	50%	5	0,2	CM12, KM10, KM12, SM14, SM16, SM17
Participació a classe i discussió de textos	25%	10	0,4	CM12, KM10, KM12, SM14, SM17

L'avaluació de l'assignatura s'entén com un procés continu i progressiu, que s'estén durant tot el període lectiu i es desenvolupa a partir de la realització de diferents activitats d'avaluació:

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professorat informarà l'alumnat (a l'aula i via Campus Virtual) del procediment i data de revisió de les qualificacions.

Mòdul de treball (25% de la nota final):

Treball en grup sobre un tema escollit pels/les estudiants corresponent al període tractat a l'assignatura i pactat amb la professora. Les pautes per a la realització del treball es donaran durant els primers dies de classe. En les sessions finals de l'assignatura els grups hauran de fer una presentació oral del seu treball a l'aula.

Mòdul de proves escrites (50% de la nota final):

Es faran dos exàmens (25% cada un) sobre el temari treballat a classe i les lectures obligatòries.

Per considerar superada l'assignatura cal obtenir una nota final mínima de 5, resultat de la mitjana de les notes de cada mòdul segons el seu percentatge de la nota final. No obstant això, la nota de cadascun dels exàmens parcials sempre ha de ser igual a superior a 5 per poder fer la mitjana amb el treball grupal, els comentaris i la participació.

Mòdul de participació (25% de la nota final):

Durant el curs es plantejaran diferents debats sobre els temes tractats a classe i és d'importància la participació de l'alumnat. (10%)

Els textos de lectura obligatòria es discutiran a classe; abans de cada sessió les/els estudiants han de lliurar un comentari les pautes del qual es donaran els primers dies de classe. (15%)

Al principi de curs es lliurarà el cronograma amb les dates de lliurament del treball, discussions de les lectures obligatòries i realització dels exàmens. També es lliurarà el llistat de les lectures obligatòries, que estaran disponibles en format PDF al Campus Virtual.

AVALUACIÓ EN CAS DE NO-PRESENCIALITAT

En cas que les proves no es puguin fer presencialment (justificant degudament per malaltia, etc.) s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, etc. El professorat vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

CRITERIS D'AVAUACIÓ

L'absència o lliurament fora de termini de les activitats d'avaluació, sense una causa degudament justificada i acreditada, implicarà la no avaluació d'aquella activitat. No s'acceptaran evidències d'avaluació que no s'ajustin als estàndards de format de les pautes i rúbriques de realització dels treballs.

INTEL·LIGÈNCIA ARTIFICIAL

Aquesta assignatura permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) exclusivament en tasques de cerca bibliogràfica o cerca d'informació, correcció de textos o traduccions. L'estudiant ha de (i) identificar les parts que han estat generades amb IA; (ii) especificar les eines utilitzades; i (iii) incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA en aquesta activitat avaluable es considerarà falta d'honestedat acadèmica i comporta que l'activitat s'avalui amb un 0 i no es pugui recuperar, o sancions majors en casos de gravetat.

SOBRE PLAGI EN ELS TREBALLS I/O CÒPIA EN ELS EXÀMENS

S'aplicarà la normativa vigent: Article 116. Resultats de l'avaluació (Article modificat per Acord de Consell de Govern de 19 de març de 2015):

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

QUALIFICACIÓ DE "NO AVALUABLE"

L'estudiant rebrà la qualificació de "No avaluable" sempre que hagi realitzat o lliurat activitats d'avaluació que representin un 30% o menys de la qualificació final.

CRITERIS DE REAVALUACIÓ

Podrà optar a la recuperació l'alumnat suspès que compleixi els criteris per ser avaluable. No s'estableix una qualificació mínima per accedir a la recuperació. La recuperació dels exàmens parcials consistirà en una prova de la part del temari suspesa (primer, segon parcial o ambdós en cas que no s'hagi aprovat cap dels dos). El treball es recuperarà mitjançant una nova versió del mateix. El mòdul de participació no és recuperable.

AVALUACIÓ ÚNICA

Mòdul de treball (50% de la nota final):

Treball individual sobre un tema escollit pels/les estudiants d'una llista proposada pel professorat. Les pautes per a la realització del treball i la rúbrica d'avaluació es donaran durant el primers dies de classe.

Mòdul de proves escrites (50% de la nota final):

Es farà 1 examen sobre el temari treballat a classe i les lectures obligatòries.

Per considerar superada l'assignatura cal obtenir una nota final mínima de 5, resultat de la mitjana de les notes de cada mòdul segons el seu percentatge de la nota final. No obstant això, la nota de l'examen sempre ha de ser igual o superior a 5 per poder fer la mitjana amb el treball individual.

El procediment de revisió és el mateix que el de l'avaluació continuada.

L'estudiant rebrà la qualificació de "No avaluable" si no realitza cap de les dues evidències previstes en l'avaluació única.

El sistema de recuperació és el mateix que el de l'avaluació continuada.

Bibliografia

MANUALS RECOMANATS

ADAMS, William Y. (1998). The Philosophical Roots of Anthropology. Stanford University: CSLI Publications.

BARTH, F. *et alt.* (2012). Una disciplina, cuatro caminos. Antropología británica, alemana, francesa y estadounidense. Buenos Aires: Prometeo Libros.

BARNARD, Alan & SPENCER, Jonathan (1996 [2002]). Encyclopedia of Social and Cultural Anthropology, London: Routledge.

BOHANNAN, Paul y GLAZER, Mark (1992). Antropología. Lecturas. Barcelona: McGraw Hill Interamericana.

BONTE, Pierre & IZARD, Michael (1996). Diccionario de Etnología y Antropología. Madrid: Akal.

DESCOLA, Philippe *et alt.* (1988). Les idées de l'anthropologie. París: A. Colin.

ERIKSEN, Thomas Hylland & NIELSEN, Finn Sivert (2001). A History of Anthropology. London: Pluto Press.

EVANS-PRITCHARD, Edward E (1987). Historia del pensamiento antropológico. Madrid: Cátedra.

HARRIS, Marvin (1983). El desarrollo de la teoría antropológica. Madrid: Siglo XXI.

KILANI, Mondher (1996). Introduction à l'anthropologie. Paris: Éditions Payot.

KUPER, Adam (1988). The Invention of Primitive Society. Transformations of an Illusion, New York: Routledge,

LOMBARD, Jacques (1997). Introducción a la etnología. Madrid: Alianza editorial.

LOWIE, Robert Harry (1946). Historia de la etnología. México, F.C.E.

MARTÍNEZ VEIGA, Ubaldo (2008). Historia de la antropología. Teorías, praxis y lugares de estudio. Madrid: UNED.

MERCIER, Paul (1995). Historia de la antropología. Madrid: Península.

REYNOSO, Carlos (comp.) (1992). El surgimiento de la antropología postmoderna. México: Gedisa.

REYNOSO, Carlos (1998). Corrientes en antropología contemporánea. Buenos Aires: Biblos.

REYNOSO, Carlos (2020). Corrientes teóricas en Antropología: Perspectivas desde el Siglo XXI. Buenos Aires: Universidad de Buenos Aires.

ROSSI, Ino y Edward O'HIGGINS (1981). Teorías de la cultura y métodos antropológicos. Barcelona: Anagrama.

SAHLINS, Marshall (1988). Cultura y razón práctica. Contra el utilitarismo en la teoría antropológica. Barcelona: Gedisa.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA

CARO BAROJA, Julio (1991). Los fundamentos del pensamiento antropológico moderno. Madrid: CSIC.

DARNELL, Regna (comp.) (1974). Readings in the History of Anthropology. New York: Harper & Row Publishers.

DESCOLA, Philippe *et alt.* (1988). Les idées de l'anthropologie. Paris : A. Colin.

DUCHET, Michele (1976). Introducción. Antropología e historia en el Siglo de las Luces. México: Siglo XXI Editores.

EVANS-PRITCHARD, Edward E (1987). Historia del pensamiento antropológico. Madrid: Cátedra.

GEERTZ, Clifford (1989). El antropólogo como autor. Madrid: Paidós.

GEERTZ, Clifford, *Tras los hechos. Dos países, cuatro décadas y un antropólogo*, Madrid, Paidós.

KAHN, J.S. (ed.) (1975). El concepto de cultura: textos fundamentales. Barcelona: Anagrama.

KAPLAN, David y Robert MANNERS (1979). Introducción crítica a la antropología cultural. México: Nueva Imagen.

KUPER, Adam (1974). Antropología y antropólogos. La escuela británica: de 1922 a 1972. Barcelona: Anagrama.

KUPER, Adam (2001). Cultura. La versión de los antropólogos. Barcelona: Paidós.

KUPER, Adam J. (1996). Ortodoxia y tabú. Apuntes críticos sobre la teoría antropológica. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona.

LECLERCQ, George (1973). Antropología y colonialismo. Madrid: Alberto Corazón Editor.

LINS RIBEIRO, Gustavo & Arturo ESCOBAR (eds.) (2009). Antropologías del mundo. Transformaciones disciplinarias dentro de sistemas de poder. México: Universidad Autónoma Metropolitana.

LLOBERA, Josep Ramon (1975). La antropología como ciencia. Barcelona: Anagrama (especialment: J.R. Llobera, "Postscriptum: algunas tesis provisionales sobre la naturaleza de la antropología", pp. 373-287).

LOMBARD, Jacques (1972). L'anthropologie britannique contemporaine. Paris: P.U.F.

MARZAL, M. (2016 [1996]). Historia de la Antropología. Volúmenes II (Antropología Cultural) y III (Antropología Social), Quito: Ediciones Abya-Yala

ORTNER, Sherry (1984). "Teoría en Antropología desde los sesenta", *Estudios comparativos en Sociedad e Historia*. 26(1):126-166.

PALERM, Ángel (1977). Historia de la etnología: los profesionales británicos. México: Instituto Nacional de Antropología e Historia.

SPERBER, Dan (1988). El simbolismo en general. Barcelona: Anthropos.

STOCKING, George W. (ed.) (1985). Observers observed. Essays on Ethnographic Fieldwork [History of Anthropology (I)]. Madison: University of Wisconsin Press.

STOCKING, George W. (ed.) (1984). Functionalism Historicized. Essays on British Social Anthropology [History of Anthropology (II)]. Madison: University of Wisconsin Press.

STOCKING, George W. (ed.) (1985). Objects and Others. Essays on Museums and Material Culture [History of Anthropology (III)]. Madison: University of Wisconsin Press.

STOCKING, George W. (ed.) (1986). Malinowski, Rivers, Benedict and Others. Essays on Culture and

Personality [History of Anthropology (IV)]. Madison, University of Wisconsin Press.

STOCKING. George W. (1999). After Tylor. British Social Anthropology, 1888-1951. London, The Athlone Press.

STOLCKE, Verena (1993). "De padres, filiaciones y malas memoria. ¿Qué historias de qué antropologías?", en J. Bestard i Camps (coord.) (1993), Después de Malinowski. Sta Cruz de Tenerife: Asociación Canaria de Antropología, 1993, pp. 147-198.

ZEITLIN, Irving (1982). El iluminismo: sus fundamentos filosóficos. En: Ideología y teoría sociológica (pp. 13-20). Buenos Aires: Amorrortu.

Programari

AULA MOODLE AL CAMPUS VIRTUAL

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre.
A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Tipus de docència	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TE) Teoria	1	Català/Castellà	primer quadrimestre	matí-mixt
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català/Castellà	primer quadrimestre	matí-mixt